

Arabella McIntyre-Brown

Din **LIVERPOOL** în **CARPAȚI**,

Cum mi-am găsit fericirea în inima Transilvaniei

Traducere din limba engleză și note de
Monica Mitarcă

Cuprins

Cuvânt-înainte	1
Prefață	5
Mulțumiri	9
Întoarcerea în timp	13
Bram, Bran și alte nume sonore	24
Prețul unei noi vieți	31
Ieșirea din bârlog	34
Cât curaj!	40
Pajiști, pășuni și fânețe	64
Raze de soare într-o zi cu nori	76
Potențial	90
Garduri bune, garduri proaste	107
De la Râu la Deal	126
Pisici și câini... la discreție	135
Ciclul schimbării	149
Afacerea Barbarina	169
Binecuvântata izolare	183
Dragostea și căsnicia	203
Fân	211
Familia mea și alte pisici de pripas	218
Itaca mea	230

Un drum lung și sinuos	247
O grădină zoologică de împrumut	259
Piața de duminică	272
Lucrul la casă	284
Papagalul	300
Experiențe aproape mortale	313
Ciocănitorea de la solștițiul de iarnă și alte victime	325
Aproape-pirat	334
Pita, cățelușul pierdut	347
Capitolul despre Ginny	355
Viitor nesigur, prezent continuu	378

Întoarcerea în timp

Podul are potențial pentru două-trei dormitoare și baie.

Necesită podea, pereți și ferestre.

Transilvania este unul dintre cele mai puternice branduri. Toată lumea recunoaște acest cuvânt și-ți poate servi pe loc un nume asociat cu acest brand. Până și țâncii britanici, care se uită la tine ca la felul șaișpe când menționezi ceva gen Ghormenghast sau Ruritania¹, tot știi câte ceva despre Transilvania.

Așa că, atunci când pomenesc faptul că locuiesc aici, prima reacție este, de obicei, ceva de genul „Adică la Dracula acasă?“. Și următoarea, tot de obicei, sună cam așa: „Dar nu-i pe bune, nu?“. Sau cel puțin așa sunau, până ce industria turismului a descoperit și ea ținutul acesta minunat.

Transilvania – cea mai mare regiune a României – a tot urcat pe lista locurilor pe care e musai să le vezi ca turist: în 2016 a ajuns pe primul loc al recomandărilor în câteva dintre ghidurile turistice internaționale și pe diferite canale media. Asta înseamnă, firește, că a devenit și un loc foarte căutat de cei care doresc să cumpere o casă de vacanță. Din fericire pentru mine, majoritatea oamenilor vor o casă de vacanță undeva pe o coastă

¹ Castelul Ghormenghast și țara Ruritania – locații fictive în care au loc acțiunile din operele autorilor britanici clasici Mevyn Peake și, respectiv, Anthony Hope.

însorită și se mulțumesc cu un apartament într-un bloc alb și plictisitor, câtă vreme pot vedea de la fereastră apa albastră și pot ajunge ușor la bere și la pizza. Puțini sunt oamenii care vor munți, păduri, sălbăticie și liniște, iar cele patru sate românești cele mai cunoscute în direcția asta, a căutării unei case, par să fie Predeluț, Șirnea, Peștera și Măgura – toate numărându-se printre cele nouă sate care alcătuiesc Branul.

Dar, nici ca loc pentru o casă de vacanță, aici nu este ușor de supraviețuit pentru toată lumea. Eu însămi aproape că nu am reușit să fac față, din cauza lungilor ierni aspre. Unora dintre noi le e greu să-și imagineze cum ar fi să trăiască undeva unde nu-s magazine, Țaruri, cinematografe, restaurante, într-un loc unde casele nu sunt legate la canalizare sau la gaz. Și unde până și drumul e o provocare: opt kilometri de pietriș, gropi adânci și curbe răscoite adânc.

Cred că am fost primul străin care a cumpărat o casă în acest sat și unul dintre pușinii străini care au și trăit aici; de obicei, am fost o sursă numai bună de bârfe și de amuzament. Satele sunt la fel, peste tot pe lumea asta – și cei care se mută într-un sat englezesc trebuie să fie pregătiți să devină un obiect al curiozității; iar acolo nici nu e sigur că vor fi primiți cu căldura cu care am fost întâmpinată eu în România.

Numele acestui sat este Măgura, care înseamnă deal; se găsește într-unul dintre parcurile naționale ale României, acolo unde se înfundă drumul. Pentru mine, născută într-un cătun din Sussex, pe numele său River², părea cum nu se poate mai potrivit. Poți merge cu mașina în satul următor, Peștera, sau la Bran, cu faimosul său castel – dar drumurile sunt atât

² Râu (lb. engleză, în original).

de proaste, încât în cea mai mare parte a anului ai nevoie de un 4x4 forțos ca să le faci față, iar eu nu dețin un asemenea monstru.

Locul ăsta e fix cum ar fi Sussexul, dacă ar fi la munte – și cu niște animale de pradă bonus. Și nu orice Sussex, ci ăla de acum 50 de ani: propria-mi mașină a timpului, unde, în afară de câteva mașini și antene de satelit, secolul XXI nu a reușit să lase cine știe ce urme.

Cale lungă de la casa mea, teribil de urbană, din Liverpool.

Cum am ajuns aici ține destul de mult de întâmplare; lucrurile s-au aranjat din senin, iar oamenii au intrat în acțiune și au avut grijă ca lucrurile să se desfășoare în favoarea mea. Probabil am avut și eu un aport în toată treaba asta, dar mi s-a părut că nu am făcut decât să aștept și să aprob.

În 2003 mi-am dorit o vacanță și am găsit pe internet un site care oferea o săptămână în Transilvania, în care urma să aflăm totul despre lupi și folclorul local. Și cum aș fi putut rezista acestei oferte, când fusesem crescută cu filme cu Dracula? Ce am văzut pe site-ul acela legat de zona asta din România arăta fantastic – orașe medievale, natură încă neatinsă, prețuri mici. O ocazie, ce mai!

Micul nostru grup de femei avea să stea la o pensiune proaspăt construită, din Zărnești, un orașel la 35 de kilometri de Brașov, în sudul Transilvaniei. Activitățile acelei săptămâni au fost coordonate de un cuplu din zonă, Dan și Luminița Marin, iar cursul de folclor era ținut de o expertă englezoaică, Sue Jennings. În prima noastră noapte acolo – era luna august – a fost o furtună. Ferestrele camerei mele dădeau spre niște dealuri verzi, puțin țuguiate, așa că am stat pe balcon și m-am uitat la fulgerele care săgetau printre dealuri, pe fundalul tunetelor

ce pocneau și mârâiau. Urletul care izbucnea din sute de gâtlejuri se datora, probabil, doar câinilor, dar era vorba despre Transilvania, iar copiii nopții – vai, cum mai cântau în întuneric!

Acea săptămână a fost o revelație. Mă așteptam, cumva, la un decor gotic, cu păduri de conifere întunecate și localnici suspicioși. Dar ce-am primit a fost lumină, căldură, culoare și un irezistibil sentiment că suntem bine primiți. Da, am fost duși la Castelul Bran, alias Castelul lui Dracula, dar în afară de menționarea lui Vlad Țepeș, un domnitor de secol XIV, totul părea o frumoasă poveste de vis. Niciun colț înfometat de prădător nu se arăta.

Dan Marin, ghidul nostru, ne-a dus, cu o căruță cu cai, sus, în Măgura. Drumul de țară, pietruit și plin de gropi, se încolăcea spre măgură dintr-o vale tăiată prin păduri de fag care se întind spre văzduh, înalți și golași, în căutarea luminii soarelui. După a douăsprezecea curbă deosebit de periculoasă, ni s-a înfățișat privirilor o priveliște cu pajiști verzi, catifelate, pe care se aflau ici și colo case de lemn. Ne-am tras sufletul după o așa călătorie. Drumul trecea, domol, pe marginea dealurilor și apoi de-a lungul unei creste înguste pe marginea căreia se aflau casele; era populat de câini, găini și copii mici.

Uimitor, neatins de civilizație, magic. Am mâncat de prânz pe o terasă care dădea spre niște câmpuri pline de margarete, bine încadrate de o creastă muntoasă cenușie. Pe mine m-a înțepat o viespe care mi s-a băgat pe sub tivul pantalonilor, ceea ce i-a făcut pe tovarășii mei de călătorie să râdă copios, dar am fost ușurată să aflu că, deși viespile și albinele erau în mare vervă la această altitudine, nu se putea spune același lucru și despre țânțari.

M-am dus acasă știind că mă voi întoarce; nici nu visam că voi cumpăra o proprietate aici. Dar căile vieții sunt tare încurcate.

Respectiv La începutul lui 2004, sora mea a murit. Generoasă, mi-a lăsat niște bani, ba chiar am și vorbit despre ce voi face cu ei. Să cumpăr obligațiuni premium, m-am gândit. Dar ceva mai încolo, în același an, mi-am dat seama că suma pe care mi-o lă-sase mi-ar fi permis să cumpăr un loc în Transilvania. Ranulph, cumnatul meu, era încântat; mi-a spus că Ginny ar fi fost, și ea, încântată de idee. Așa că l-am sunat pe Dan Marin și l-am ru-gat să-mi găsească niște case de vânzare, pe care să le vizionez.

„În Măgura?“, m-a întreat el, știind cât îmi plăcuse acel sat. „Nu“, i-am răspuns. Zăpadă de-un metru patru luni pe an în-seamnă mult timp pierdut. Mă gândeam să petrec în Transilvania doar verile și că prietenilor și familiei le-ar fi plăcut să petreacă acolo iernile – dacă aveam să am o casă care să fie ușor accesibilă.

M-am dus în România în iunie și am vizionat o grămadă de case în Zărnești. Două necesitau multe lucrări; aveau niște minunate frize din ipsos, din secolul al XIX-lea, care se des-prindeau de pe pereți în bucăți, și igrasia se întindea grațioasă din podele spre pereți. Una dintre ele era tentantă, lumina din camerele principale intra în valuri prin ferestrele imense, avea un potențial imens, o grădină mare și bine gândită, într-o par-te se învecina cu o biserică catolică, iar în cealaltă, cu familia Marin. Dar costa dublu față de cât aveam eu bugetul.

Apoi am găsit una care merita să fie luată în considerare. Era pe strada care a ajuns să găzduiască piața în fiecare duminică, foarte aproape de centru, dar într-o zonă de locuit plină de case atrăgătoare. O doamnă din Brașov a venit cu mătușă-sa să ne arate casa. Era îmbrăcată cu un costum de stofă cu dungulițe fine, cu umerii sacoului lați, cu pernițe; mătușa ei era micuță, încovoiată de artrită și de vârstă, cu o eșarfă neagră în jurul feței pământii. Ascunsă în spatele porților mari, casa era mai mare

Respect pentru decât părea din exterior, dar necesita reparații masive și fuse-
se nelocuită treisprezece ani. Nu avea decât o grădină micuță,
cu trei pomi fructiferi noduroși; loc era numai cât să bagi o
mașină și mai avea o terasă pe care încăpeau o masă, două scau-
ne și câteva ghivece cu flori. Înăuntru era loc de îmbunătățiri...
Luminița a coborât în pivniță și s-a trezit cu apa până la glez-
ne – din peretele din spate al casei apa curgea ca dintr-o casca-
dă și ar fi fost nevoie de eforturi ingineresti teribil de creative
ca să rezolvi, cumva, canalizarea.

Bucătăria era plină de moloz, iar în peretele din spate se căs-
cau niște crăpături redutabile, de la cutremurul din 1977. Dar
costa doar vreo 11.000 de lire sterline (550 de milioane de lei
vechi), așa că am spus „da“, iar doamna din Brașov a promis
că se va întoarce a doua zi cu sora sa și urma să facem aranja-
mentele. Dar a doua zi, nici urmă de soră. S-a dovedit că tot
răul a fost spre bine.

După ce am așteptat ceva vreme, Dan s-a uitat la ceas și mi-a
sugerat să mergem să privim apusul soarelui sus, în Măgura.

— Bine, am mormăit eu, dar nu vizionez nicio casă.

— Bine, a zis Dan și am pornit cu mașina pe deal. E o casă
de vânzare sus, aici, a adăugat el când am ajuns în sat. Știu că
nu vrei să cumperi aici, dar eu vreau să văd puțin casa asta.

A oprit mașina în dreptul a trei femei care tropăiau la deal,
în niște cizme pline de noroi, cu sapele pe umăr. Rezultatul
discuției a fost că toate trei femeile au urcat în mașină, în spa-
te, și au început să ciripească și să chicotească între ele.

— Au spus că, dacă le ducem și pe ele, ne arată casa, a
spus Luminița.

Dan a continuat să conducă, debarcând două dintre acele
femei bătrâne la cerere. A treia ne-a indicat o cărare îngustă,

Res cu șanțuri săpate în noroi, între niște garduri șubrede. Drumul acela ne-a dus la deal, spre un fel de platou, dincolo de o casă de un galben-aprins, vreo câțiva meri și vreo două hambare aproape dărâmate. Se vedea cum urmele de roți duc iar la vale, așa că Dan a parcat mașina și noi am urmat-o pe bătrână, care a trecut de un pâlț de case din lemn, vopsite în culori vii, cu găini care au început a se agita când am trecut noi pe-acolo. Bătrâna s-a oprit și ne-a arătat o casă care era cam la 200 de metri mai la vale, cu un acoperiș de țiglă care în lumina după-amiezii părea decolorat; un cal păștea pe pajiște. Asta era casa de vânzare.

Nu despre clădire în sine a fost vorba – ea nu avea nimic excepțional: era un cub de lemn cocoțat pe o bucată plată de pământ inundată de verdeață și care mai încolo o lua la vale, câțiva copaci către sud și un grajd înspre vest. Era întregul decor. Priveliștea panoramică asupra dealurilor catifelate, cu vârful rotunjit, care se înfundau în râpe verzi ca postavul, acoperite de copaci, munții cu vârfurile dantelate cu zăpadă spre nord și spre sud. Am auzit un corb plutind leneș în înaltul cerului, croncănitul lui găsindu-și ecoul în clinchetul tălăngilor vacilor.

A fost deștept Dan. El și Luminița știau că odată ce aveam să văd casa, în acel decor spectaculos, nu aveam cum să mă mai împotrivesc. Și așa a fost. O viziune neplăcută, cu iarna care se îmblânzea greu, topindu-se abia sub soarele miezului verii, mi-a apărut în minte pe când mă uitam fascinată la calul care păștea flegmatic florile de câmp de pe pajiște și am știut că, dacă aveam să mă întorc cu spatele și să plec, aveam să regret asta tot restul vieții mele.

Am încercat să-mi păstrez mina obișnuită, dar ghidul nostru și-a dat, fără îndoială, seama că mă îndrăgostisem peste poate de acel loc, iar jocul care-i rămăsese de jucat acum era Cât Costă.